

Kúria végzése

Az ügy száma: Bfv.III.875/2023/8.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Dr. Bartkó Levente, a tanács elnöke
Dr. Hornyák Szabolcs János, előadó bíró
Molnár Ferencné dr., bíró
Dr. Idzigné dr. Novák Marianna Csilla, bíró
Dr. Varga Eszter, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2024. július 2.

Az ügy tárgya: csődbűncselekmény büntette és más bűncselekmény

Terhelt(ek): I. rendű

Első fok: Debreceni Járásbíróság, 20.B.679/2018/115., ítélet,
tárgyalás, 2021. május 19.

Másodfok: Debreceni Törvényszék, 2.Bf.203/2021/13., végzés,
nyilvános ülés, 2022. február 22.

Az indítvány előterjesztője: az I. rendű terhelt védője

Az indítvány iránya: az I. rendű terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a csődbűncselekmény büntette és más bűncselekmény miatt az I. rendű terhelt és társa ellen folyamatban volt büntetőügyben az I. rendű terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Debreceni Járásbíróság 20.B.679/2018/115. számú ítéletét és a Debreceni Törvényszék 2.Bf.203/2021/13. számú végzését az I. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

[1] A Debreceni Járásbíróság a 2021. május 19. napján meghozott 20.B.679/2018/115. számú ítéletével az I. rendű terheltet bűnösnek mondta ki csődbűncselekmény büntetében [Btk. 404. § (1) bekezdés b) és c) pont, (2) bekezdés b) pont, (3) bekezdés b) pont] és számvitel rendje megsértésének büntetében [Btk. 403. § (1) bekezdés b) pont]. Ezért őt – halmazati büntetésül – 2 év 8 hónap börtönben végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre, 8 év gazdasági társaság vezető tisztségviselői tevékenység gyakorlásától eltiltásra és 3 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy legkorábban a szabadságvesztés büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Rendelkezett továbbá a bűnjelekről és a bűnügyi költségről.

[2] Védelmi fellebbezések alapján eljárva a Debreceni Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2022. február 22. napján meghozott 2.Bf.203/2021/13. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét – a tárgyalási napok feltüntetésének pontosítása mellett – helybenhagyta.

[3] Az elsőfokú bíróság által megállapított, és a másodfokú bíróság végzésével kiegészített tényállás lényege az I. rendű terheltet érintően a következő.

A kft.1 1992. január 13. napján került bejegyzésre. A társaság önálló képviseleti joggal rendelkező vezető tisztségviselője alapításától kezdődően 2014. január 14. napjáig tanúl volt, ettől kezdve az I. rendű terhelt lett. A gazdasági társaság felszámolását a Debreceni Törvényszék rendelte el, a felszámolás kezdő időpontja 2014. május 9. napja volt.

A kft.2 2003. szeptember 18. napján került bejegyzésre. A gazdasági társaság önálló képviseletre jogosult vezető tisztségviselője annak megalakulásáról 2014. január 14. napjáig tanúl volt, ezt követően e feladatokat az I. rendű terhelt látta el. A gazdasági társaság felszámolását a Debreceni Törvényszék rendelte el, a felszámolás kezdő időpontja a végzés közzétételével 2014. május 10. napja.

A kft.1 mint anyavállalat, valamint a kft.2 mint leányvállalat cégcsoportot képezett, amely cégcsoporthoz tartozott még a kft.3 is. Önálló képviseletre jogosult vezető tisztségviselője az I. rendű terhelt volt.

A kft.1 legkorábbi ki nem fizetett számlája a kft.4 által kibocsátott 2.500.000 forint + áfatartalmú számla, melynek fizetési határideje 2010. december 8. napja volt. A kft.1-gyel szemben összesen 7.423.195.801 forint értékben jelentettek be hitelezői igényt, fizetéseképtelensége 2010. december 23. napján következett be. A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete a társaság mérlegadatai alapján 2009-től folyamatosan fennállt figyelemmel a forgóeszközök, készletek, rövid lejáratú kötelezettségek közötti arányokra, amelyet a likviditási gyorsráta, valamint a likviditási mutató és a nettó működő tőke összege támasztott alá.

A kft.2 legkorábbi ki nem fizetett számlájának esedékessége 2012. március 19. napján volt. A 133.861 forint összegű számlát a kft.5 bocsátotta ki. A kft.2 csődtörvény szerinti fizetéseképtelensége 2012. április 23. napján következett be, fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete a likviditási gyorsráta, valamint a likviditási mutató optimálisnál alacsonyabb értéke alapján szintén 2009-től folyamatosan fennállt.

Tanúl a kft.1 költségeinek, beruházásainak finanszírozására 2006. június 23. napján egy bankkal keretbiztosítási vagyont terhelő jelzálogszerződést kötött. A finanszírozási megállapodásba tanúl 2006. június 23. napjától tagként bevonta a kft.2-t is. 2013 elején a bank a cégcsoport beruházásainak finanszírozásából kivonulni szándékozott, 2013 áprilisától bankbiztos felügyelte a cégcsoport működését. A bank 2013. június 28. napjával felmondott egy rövid lejáratú hitelt, ennek visszafizetése azonnal esedékessé vált, azonban a cégcsoport azt fizetni nem tudta.

A társaságok közgazdasági értelemben vett fizetéseképtelenségének végleges és helyrehozhatatlan beállta 2013. június 28-án, a lejárt 579.000.000 forint összegű banki követelés esedékessé válásakor következett be.

A kft.6-ot a cégbíróság 2008. március 10. napján jegyezte be. A társaságnak alapításától kezdődően 2015. május 22. napjáig tagja volt a II. rendű terhelt, szavazati jogának mértéke minősített többségű befolyást biztosított. A cég önálló képviseletre jogosult ügyvezetője 2010. július 14. napjától 2015. március 16. napjáig a II. rendű terhelt volt.

A kft.1 nevében az I. rendű terhelt 2014. január 20. napján megbízási (üzleti managementi) szerződést kötött a kft.6-tal. A szerződés tárgya vállalatirányításra alkalmas ügyvezető biztosítása volt napi 8 órában. Ezen szerződést még aznap kiterjesztették a cégcsoport másik két tagjára, a kft.3-ra, valamint a kft.2-re.

2014. január 20. napján a kft.1 megbízási (tanácsadói) szerződést kötött a kft.6-tal, melynek tárgya a komplex reorganizációs program megalkotása volt három szakaszban. Ezen szerződést is még aznap kiterjesztették a cégcsoport másik két tagjára, a kft.3-ra, valamint a kft.2-re.

2014. február 24. napján az I. rendű terhelt kft.1 nevében engedményezési megállapodást kötött a kft.6-tal, melyben a kft.7-től járó 39.994.639 forint vételárat a kft.6-ra engedményezte.

2014. március 18. napján az I. rendű terhelt mint a kft.1, a kft.3, valamint a kft.2 önálló képviseletre jogosult vezető tisztségviselője szintén engedményezési megállapodást kötött a kft.6-tal, mely szerint a kft.7 rendszeresen elősertés-felvásárlást eszközöl a cégcsoport tagjaitól, és ezért a kft.7 részére értékesített élőállat eladásából származó árbevételként jelentkező ellenértéket a cégcsoport tagjai a kft.6-ra engedményezik a megbízási szerződés első két szakaszának teljesítése, valamint a harmadik szakaszának részbeni teljesítése miatt. Rögzítették, hogy ezért a kft.1-nek 267.564.000 forint + áfa tartozása áll fenn a kft.6 felé.

2014. január 15. napján a kft.1 együttműködési megállapodást kötött egy oktatóközponttal, melynek fejében az oktatóközpont 100.000.000 forintot utalt a kft.1 számlájára. Ezt az összeget a 2014. január 20. napján kelt vállalkozási szerződés értelmében a kft.1 továbbutalta a kft.6 részére.

Miután az átutalt összeg alapját képező beruházás nem jött létre, a kft.1 az együttműködési megállapodást 2014. április 4-én felmondta. A 100.000.000 forintot a kft.6 az oktatóközpont részére visszautalta.

A kft.6 a szerződésekben foglalt tevékenységekről a kft.1 felé négy számlát állított ki, melyek összesen 344.800.000 forint + áfa, azaz 437.896.000 forint bruttó összegről szóltak.

A kft.6 által kibocsátott számlák alapján a kft.7 által a kft.6 felé utalt összeg 206.994.637 forint volt. A kft.1 a kft.6 felé 158.096.000 forintot utalt. Ekként a kft.6 részére 2014-ben engedményezéssel 206.994.367 forint, banki átutalással 158.096.000 forint, összesen 365.090.637 forint került kifizetésre.

A kft.1 a számlák ellentételezéseként 2014. január 17-től 2014. április 18-ig összesen 198.090.637 forintot utalt át a kft.6 bankszámlájára, mely összeg azonban tartalmazta az oktatóközpont részére visszautalt 100.000.000 forint előleg összeget is.

Így a kft.6-nál ténylegesen 98.090.637 forint maradt ebből az összegből.

Ez az összeg tartalmazza egyrészt a kft.7-tel 2014. február 24-én kötött engedményezési megállapodásban foglalt 39.994.639 forintot, másrészt az ügyviteli managementi szerződés (ügyvezető biztosítása) teljesítésének ellenértékét, azaz 3x2.032.000, összesen 6.096.000 forintot.

Az I. rendű terhelt ügyvezetése alatt megkötött szerződések néhány sorosak, csupán általános megfogalmazásokat tartalmaznak, konkrét elvégzendő feladatokat, konkrét tevékenység elvégzésére meghatározásokat ellenben nem. A szerződésekben rögzített árak piaci alapú értékét ezek hiányában nem lehet vizsgálni, ugyanakkor magas szerződési díjakat állapítanak meg. A megbízási (tanácsadói) szerződés teljesítése megtörténtének körülményeit, paramétereit szintén nem határozzák meg a szerződések. A teljesítési igazolásokon kívül – egyetlen üzleti tervet kivéve – semmilyen dokumentum, bizonylat vagy bármilyen tényként elfogadható esemény nem tárható fel, ami a szerződések teljesítését valamilyen módon alátámasztaná, az elvégzett tevékenységet meghatározná. A teljesítési igazolások kizárólag annak tényét igazolják, de hogy konkrétan milyen formában történt, azt nem. Azok kizárólag abból a célból készültek, hogy a meghatározott összegek utalásra, engedményezésre kerülhessenek.

A gazdasági társaságok működése, gazdasági mutatói romlottak, felszámolás alá kerültek, így a kft.6 közreműködéseként a megbízási (tanácsadói) szerződésben meghatározott célok nem teljesülhettek, ezért az abban foglalt díjakat nem lehetett volna kifizetni. Az engedményezett összegek révén nem folyt be a sertésértékesítés árbevétele a kft.1-hez, ezért nem képezhetett fedezetet sem a bank felé fennálló lejárt kölcsöntartozásra, sem egyéb tartozásokra.

Tevékenységet lezáró beszámoló, és azt alátámasztó leltár nem áll rendelkezésre a cégcsoport tagjaira vonatkozóan, az eszközállomány felmérése nem készült el. A cégcsoport gazdaságos működésének helyreállítása a kft.6 közreműködésének következtében nem volt várható, a reorganizáció nem volt megvalósítható, melyről a terhelteknek tudomása volt.

A kft.6 tehát a számlához tartozó, 2014. január 20. napján kelt megbízási (tanácsadói) szerződésben foglalt részfeladatokat a szintén hozzá tartozó teljesítési igazolásban foglaltakkal ellentétben túlnyomórészt nem teljesítette, az színlelt ügylet, ugyanis ennek keretében igazolhatóan kizárólag egy 400.000 forint értékű üzleti terv készült el. Az ügyviteli managementi szerződés (ügyvezető biztosítása) azonban teljesebe ment.

A kft.7 2014. április 11. és 2014. május 29. között a sertések ellenértékeként további 167.000.000 forintot utalt a kft.6 részére a cégcsoport nevében 2014. március 18. napján kötött engedményezési megállapodás alapján. A társaságok iratanyagaiból azonban azt nem lehet megállapítani, hogy a kft.1 vagy a kft.2 értékesítésének ellenértéke került-e az egyes átutalások során a kft.6 részére kifizetésre.

A kft.1-nél, valamint a kft.2-nél 2013. év mérlegforduló napjára (2014. május 31.), valamint a felszámolások kezdő időpontját megelőző napra nem készült beszámoló, illetve leltár.

Emiatt nem állapítható meg, hogy a két társaság milyen vagyonnal rendelkezett 2013. december 31. napján, valamint a felszámolási eljárások kezdő napján.

A társaságok készletkönyvelése nem egyezett meg a tényleges készletekkel. Az I. rendű terhelt mint önálló képviselőre jogosult vezető tisztségviselő mind a kft.1, mind a kft.2 vagyoni helyzetének áttekintését megghiúsította.

A kft.1-nek 2014. május 26. napján 571.719.316 forint követelése állt fenn a kft.3-al szemben.

Az I. rendű terhelt mint a képviselőre jogosult a felszámolás kezdő időpontját megelőző dátummal szállítói tartozáselengedésre irányuló megállapodást kötött a kft.3 képviselőre jogosult tagjával. Az elengedett összeg 571.500.000 forint volt.

A kft.1 a tartozás elengedését könyvelésében nem szerepeltette.

A követelés elengedésével az I. rendű terhelt a kft.1 hitelezőinek kielégítését szolgáló vagyont ezen összeggel csökkentette. A követelés elengedésének indokának valós fennállása nincs konkrét analitikákkal, számításokkal alátámasztva, annak elengedése nem felel meg az észszerű gazdálkodás követelményeinek.

A kft.3 könyveiből a kft.1-re vonatkozó vevő és szállítói forgalmi adatok a 2014. május 26. napi időpontra kerültek kinyomtatásra, mely a felszámolási eljárás megindítását követő dátum. Azok a 2014. május 6-ig terjedő időszakokra vonatkoznak.

A szállítói tartozás elengedésére vonatkozó megállapodás ezzel szemben korábbi időponttal, 2014. április 4. napjára került dátumozásra, ezzel az I. rendű terhelt a kft.3 kötelezettségét a felszámolók előtt a II. rendű terhelt segítségével eltitkolta.

Az I. rendű terhelt mint a kft.1 önálló képviselőre jogosult vezető tisztségviselője a gazdasági társaság fizetésektelen helyzetében a hitelezők kielégítésére szolgáló vagyont színlelt ügylet kötésével 91.594.639 forint összeggel, míg észszerű gazdálkodással ellentétes módon 571.500.000 forinttal, összesen 663.094.639 forint összeggel csökkentette.

A kft.2 esetében a bizonylati rend megsértésével, továbbá 2013. évre a mérlegkészítési kötelezettség elmulasztásával a társaság vagyoni helyzetének áttekintését az I. rendű terhelt megghiúsította.

II.

[4] A bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen az I. rendű terhelt védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt – a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjára, illetve a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontjára alapítottnak – elsődlegesen az I. rendű terhelt felmentése, másodlagosan eltérő minősítés, és ennek okán a büntetés enyhítése érdekében.

[5] A felülvizsgálati indítvány szerint az irányadó tényállás alapján az I. rendű terhelt bűnössége kétséget kizáróan nem állapítható meg, illetve a terhére rótt cselekmény minősítése anyagi jogszabályt sért.

[6] Az eljáró bíróság számos olyan körülményt hagyott figyelmen kívül, amelyek kizárhatták volna az I. rendű terhelt bűnösségének megállapítását.

[7] Tevékenysége ugyanis nem a célcsoport vagyonának eltitkolására, elvonására irányult, hanem a működőképesség fenntartását célozta annak érdekében, hogy a megnövekedett bevételből fedezni lehessen a hitelezői követeléseket. Az általa kötött reorganizációs szerződés célja az volt, hogy a vállalat újra gazdaságosan működhessen.

[8] A társaságok tevékenysége valóban nem volt könnyedén átlátható, a könyvelés hónapokkal volt elmaradva, amelyekért azonban nem az I. rendű terhelt, hanem az előző ügyvezetés a felelős. Az átláthatóság érdekében volt szükség a reorganizációra, melyre azonban csak a meglévő struktúra vizsgálata után kerülhetett sor. Ez az oka annak, hogy a reorganizációs szerződés rövidnek, kidolgozatlannak tűnik, és konkrét feladatokat nem tartalmaz. E feladatok ugyanis a szerződéskötéskor még nem voltak ismertek.

[9] Ha a bíróság a jogviszony egészét vizsgálta volna, megállapíthatta volna a szerződés jogszerűségét. Az I. rendű és a II. rendű terhelt között mindennapos viszony alakult ki, egyeztetéseik során a szerződés részletes elemeit, a konkrét feladatokat, a változtatásokat szóban határozták meg.

[10] Ezen túl a szerződés azért sem lehet színlelt, mert a szerződési szabadság alapján a felek oly módon kötnek szerződést egymással, ahogyan a törvényi kereteken belül szándékoznak. Fikció pusztán a szerződés hosszából arra következtetni, hogy az színlelt, és vagyonelevonást leplez.

[11] A megbízási szerződés nem eredmény-, hanem gondossági kötelem, így jellegével nem egyeztethető össze, hogy a bíróság a teljesítés igazolásához konkrét eredményeket vár el. Ugyanakkor a megbízási díj fizetésének kötelezettsége nem szűnik meg akkor, ha a megbízott tevékenysége nem vezet eredményre, ezért a kft.6 akkor is jogosult volt a megbízási díjra, ha eredmény nem is látszódott az egyébként rendkívül rövid, pár hónapos idő alatt.

[12] Az I. rendű terhelt okkal bízhatott abban, hogy az általuk tett lépések alapján a cégcsoport működőképességének fenntartása érdekében jó irányba haladnak, amit a rövidtávú eredmények bizonyítottak is. A gazdasági mutatók romlása feltételezés, nem bizonyított.

[13] A likviditási problémákhoz jelentősen hozzájárult, hogy az előző ügyvezető a cégcsoport eladása előtt jelentős összeget emelt ki annak ellenére, hogy ő ekkor már tudta, hogy a cégcsoport nehéz anyagi helyzetben van. A vagyonmérleg tekintetében az I. rendű terhelt tévedésben volt, amelyet az előző ügyvezető által adott nem valós információ okozott, aki egyébként mindent megtett, hogy eladható színben tüntesse fel a társaságokat.

[14] A védő szerint a megbízási szerződés színlelt volta nem kezelhető tényként azért, mert a polgári eljárás során annak minősítették. A büntetőügyben eljáró bíróságot nem köti a polgári eljárásban hozott határozat, illetve az abban írt tényállás abban a kérdésben, hogy a terhelt követett-e el bűncselekményt. Ehhez képest további bizonyításra lett volna szükség, amely igazolhatta volna, hogy a szerződés nem színlelt, ez azonban elmaradt.

[15] Az I. rendű terhelt az észszerű gazdálkodás követelményeinek megfelelően járt el, amikor szerződést kötött a kft.6-tal, mivel a szerződés célja a működőképesség fenntartása volt. A folyamatot a banki hitelszerződés nem várt felmondása akasztotta meg.

[16] A fizetéseképtelenség veszélye ugyanakkor már jóval korábban, 2009 óta fennállt, amiről a bank is tudomással bírhatott, mivel minden információ a rendelkezésére állt.

[17] Utalt rá, hogy nem bizonyított, hogy a kft.1 elengedte a kft.3 tartozását, ekként ez a megállapítás az in dubio pro reo elvét sérti.

[18] A számvitel rendjének megsértésével kapcsolatban az I. rendű terhelt védője arra hivatkozott, hogy a kft.2 beszámolója elkészítésének elmulasztása nem róható az I. rendű terhelt terhére, a cégek vagyoni helyzetének áttekintését az I. rendű terhelt nem hiúsította meg, mivel minden kért adatot rendelkezésre bocsátott. Csak azért felelős, hogy a dokumentumok átadásáról jegyzőkönyv nem készült, de ez önmagában nem bűncselekmény. A beszámoló elkészítése során akadályozva volt, mert a felszámoló alaptalanul kitiltotta a társaság székhelyéről.

[19] Az igazságügyi szakértői vélemény valójában az előző vezetés által hozott döntéseket és tevékenységeket értékelte, az I. rendű terhelt ügyvezetése alatt álló időt nem vizsgálta. Kifogásolta, hogy az eljárás során nem került beszerzésre újabb igazságügyi szakértői vélemény, holott a szakértő által használt módszertan megkérdőjelezhető, helytelen volt. Emiatt a tényállás nem lett teljesen felderítve. A védő vitatta továbbá a kft.1-gyel szemben bejelentett hitelezői igény tényállásban megállapított összegét.

[20] A Legfőbb Ügyészség BF.1106/2022/2. számú nyilatkozatában az I. rendű terhelt védőjének felülvizsgálati indítványát részben törvényben kizártnak, részben alaptalannak tartotta.

[21] Álláspontja szerint az I. rendű terhelt védője a bűnösség törvénysértő megállapításának állításán keresztül ténylegesen az alapügyben hozott jogerős ítélet megalapozottságát, az ítéleti tényállást, és az alapügyben eljáró bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységét támadta, ez azonban a felülvizsgálatban kizárt. Emellett az eltérő minősítést illetően nem jelölte meg tényszerűen a törvénysértés mibenlétét. Az irányadó tényállás alapján pedig alaptalan az arra történő hivatkozás, hogy az I. rendű terhelt a terhére rótt bűncselekményeket nem követte el.

III.

[22] A felülvizsgálati indítvány nem alapos.

[23] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, ami a jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozattal szembeni jogi – nem ténybeli – kifogás lehetőségét biztosítja.

[24] A Be. 648. §-a valamennyi felülvizsgálati okra kiterjedően rögzíti, hogy felülvizsgálatnak csak a bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen van helye, kizárólag a Be. 649. §-ában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.

[25] A Kúria előjáróban rögzíti, hogy a Be. 659. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye, a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó.

[26] Ez azt jelenti, hogy felülvizsgálatban a tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése sem külön-külön, sem pedig egymás viszonyában nem vizsgálható. Nincs lehetőség a bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységének, s ezen keresztül a bűnösség kérdésének, valamint a minősítéssel kapcsolatos, vagy más büntető anyagi jogszabály sérelme nélkül a kiszabott büntetés, illetve annak mértéke vitatására. A jogkövetkeztetések helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével vizsgálható.

[27] Az I. rendű terhelt védője valójában a bizonyítékok mikénti értékelésén keresztül a jogerős ítéleti tényállást támadta akkor, amikor azt állította, hogy a megállapított tényállás felderítetlen, továbbá amikor az eljáró bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységét, a szakértői véleményben írtakat, illetve egy újabb szakértői vélemény beszerzésének elmaradását kifogásolta. Ily módon valójában tényálláson kívüli körülményekre hivatkozással eltérő tényállás megállapítását szorgalmazta. Erre azonban felülvizsgálati eljárásban nincs lehetőség.

[28] A Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja szerint a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a büntető

anyagi jog szabályainak megsértésével állapította meg a terhelt bűnösségét, a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja szerint pedig akkor, ha a bíróság a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt, illetve a Btk. más szabályainak megsértésével szabott ki törvénysértő büntetést.

[29] Az I. rendű terhelt védője azonban a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontjában írt felülvizsgálati okot – miként arra az ügyészség rámutatott – mindössze a törvény szövegét idézve jelölte meg, ellenben a törvénysértés mibenlétét tényyszerűen nem indokolta.

[30] Valamely felülvizsgálati ok pusztá megemlítése, a törvényszöveg megismétlése nem ad alapot érdemi felülvizsgálati eljárás lefolytatására, az ilyen indítvány a törvényben kizárt (BH 2018.42.).

[31] Nem sértett törvényt az eljáró bíróság, amikor az I. rendű terhelt terhére rótt cselekményeket csődbűncselekmény büntették [Btk. 404. § (1) bekezdés b) és c) pont, (2) bekezdés b) pont, (3) bekezdés b) pont] és számvitel rendje megsértésének büntették [Btk. 403. § (1) bekezdés b) pont] minősítette, és törvényes a kiszabott büntetés is.

[32] A Btk. 404. § (1) bekezdés b) és c) pontja szerint, aki a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló törvény hatálya alá tartozó gazdálkodó szervezet fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete esetén színlelt ügylet kötésével vagy kétes követelés elismerésével [b) pont], vagy az észszerű gazdálkodás követelményeivel ellentétes más módon [c) pont] a gazdálkodó szervezet vagyontát ténylegesen vagy színleg csökkenti, és ezzel a hitelező vagy a hitelezők kielégítését részben vagy egészben megghiúsítja, csődbűncselekmény büntette miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

[33] A (2) bekezdés akként rendelkezik, hogy az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló törvény hatálya alá tartozó gazdálkodó szervezet

a) fizetéseképtelenné válását vagy annak látszatát az (1) bekezdésben meghatározott magatartások valamelyikével idézi elő, és ezzel vagy

b) fizetéseképtelensége esetén az (1) bekezdésben meghatározott magatartások valamelyikével a hitelező vagy a hitelezők kielégítését részben vagy egészben megghiúsítja.

[34] A (3) bekezdés b) pontja alapján a büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a tényleges vagy színlelt vagyonsökkenés mértéke különösen jelentős.

[35] Ehhez képest az irányadó tényállás rögzíti a következőket:

– a kft.1 fizetéseképtelensége 2010. december 23. napján következett be; a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete 2009-től folyamatosan fennállt;

– a kft.2 csődtörvény szerinti fizetéseképtelensége 2012. április 23. napján következett be, fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete 2009-től folyamatosan fennállt;

– a társaságok közgazdasági értelemben vett fizetéseképtelenségének végleges és helyrehozhatatlan beállta 2013. június 28-án következett be;

– a kft.1 nevében az I. rendű terhelt 2014. január 20. napján megbízási (ügyviteli managementi) szerződést kötött a kft.6-tal, amelynek tárgya a vállalatirányításra alkalmas ügyvezető biztosítása volt napi 8 órában;

– 2014. január 20. napján a kft.1 megbízási (tanácsadói) szerződést kötött a kft.6-tal, melynek tárgya a komplex reorganizációs program megalkotása volt három szakaszban;

– 2014. február 24. napján az I. rendű terhelt a kft.1 nevében engedményezési megállapodást kötött a kft.6-tal, melyben a kft.7-től járó 39.994.639 forint vételárat a kft.6-ra engedményezte;

- 2014. március 18. napján az I. rendű terhelt szintén engedményezési megállapodást kötött a kft.6-tal, mely szerint a kft.7 részére értékesített élőállat eladásából származó árbevételként jelentkező ellenértéket a cégcsoport tagjai a kft.6-ra engedményezik;
 - az I. rendű terhelt ügyvezetése alatt megkötött szerződések néhány sorosak, csupán általános megfogalmazásokat tartalmaznak, konkrét elvégzendő feladatokat, konkrét tevékenység elvégzésére meghatározásokat ellenben nem;
 - a szerződésekben rögzített árak piaci alapú értékét ezek hiányában nem lehet vizsgálni, ugyanakkor magas szerződési díjakat állapítanak meg;
 - a megbízási (tanácsadói) szerződés teljesítése megtörténtének körülményeit, paramétereit szintén nem határozzák meg a szerződések;
 - a teljesítési igazolásokon kívül – egyetlen üzleti tervet kivéve – semmilyen dokumentum, bizonylat vagy bármilyen tényként elfogadható esemény nem tárható fel, ami a szerződések teljesítését valamilyen módon alátámasztaná, az elvégzett tevékenységet meghatározná;
 - a teljesítési igazolások kizárólag annak tényét igazolják, de a teljesítés formáját nem;
 - a teljesítési igazolások kizárólag abból a célból készültek, hogy a meghatározott összegek utalásra, engedményezésre kerülhessenek;
 - a gazdasági társaságok működése, gazdasági mutatói romlottak, felszámolás alá kerültek, így a kft.6 közreműködéseként a megbízási (tanácsadói) szerződésben meghatározott célok nem teljesülhettek, ezért az abban foglalt díjakat nem lehetett volna kifizetni;
 - az engedményezett összegek révén nem folyt be árbevétel a kft.1-hez;
 - a cégcsoport gazdaságos működésének helyreállítása a kft.6 közreműködésének következtében nem volt várható, a reorganizáció nem volt megvalósítható, melyről a terheltnek tudomása volt;
 - a kft.6 a tanácsadói szerződésben foglalt részfeladatokat a szintén hozzá tartozó teljesítési igazolásban foglaltakkal ellentétben túlnyomórészt nem teljesítette, az színlelt ügylet, ugyanis ennek keretében igazolhatóan kizárólag egy 400.000 forint értékű üzleti terv készült el;
 - az I. rendű terhelt a felszámolás kezdő időpontját megelőző dátummal a kft.3-nak 571.500.00 forint összegű tartozást engedett el a kft.1 képviselőjében;
 - a követelés elengedésével az I. rendű terhelt a kft.1 hitelezőinek kielégítését szolgáló vagyont ezen összeggel csökkentette;
 - a követelés elengedésének indokának valós fennállása számításokkal nincs alátámasztva, annak elengedése nem felel meg az észszerű gazdálkodás követelményeinek;
 - az I. rendű terhelt a kft.1 fizetéseképtelen helyzetében a hitelezők kielégítésére szolgáló vagyont színlelt ügylet kötésével 91.594.639 forint összeggel, míg észszerű gazdálkodással ellentétes módon 571.500.000 forinttal, összesen 663.094.639 forint összeggel csökkentette.
- [36] Mindezek alapján nem kétséges, hogy az I. rendű terhelt elkövette a csődbűncselekmény büntettét, mert az ügyvezetése alatt álló fizetéseképtelen gazdasági társaság nevében a kft.6-tal valós ellentételezés vagy gazdasági teljesítmény nélküli, színlelt ügyletet kötött, illetve az észszerű gazdálkodás követelményeivel ellentétes módon nagy összegű tartozást engedett el, amelyekkel a hitelezők kielégítésére szolgáló vagyont csökkentette.
- [37] Az I. rendű terhelt védője ezzel összefüggésben arra is hivatkozott, hogy az I. rendű terhelt a vagyonmérleg tekintetében tévedésben volt, amelyet az előző ügyvezető család magatartása, az általa adott valótlan információk okoztak.

[38] A Kúria a tévedéssel összefüggésben utal arra, hogy a Btk. 20. § (1) bekezdése alapján nem büntethető az elkövető olyan tény miatt, amelyről az elkövetéskor nem tudott. A 20. § (2) bekezdés szerint nem büntethető az sem, aki a büntetendő cselekményt abban a téves feltevésben követi el, hogy az a társadalomra nem veszélyes, és erre a feltevésre alapos oka van.

[39] A felülvizsgálati eljárásban azonban a tévedésre mint büntethetőséget kizáró okra csak akkor lehet hivatkozni, ha az irányadó tényállás tartalmaz olyan ténybeli körülményeket, amelyek alkalmat adhatnak ilyen jogkövetkeztetés levonására (BH 2011.183.).

[40] Jelen ügyben a megállapított tényállásban nincs olyan körülmény, mely alapján az I. rendű terheltnek a ténybeli vagy a társadalomra veszélyességben való tévedésre oka lett volna, de olyan sem, amelyből a tévedés tényére lehetne következtetni.

[41] A felülvizsgálati indítvány szerint az I. rendű terhelt a számvitel rendje megsértésének büntetést sem követte el.

[42] A Btk. 403. § (1) bekezdés b) pontja alapján a számvitel rendjének megsértését követi el, aki a számvitelről szóló törvényben vagy a felhatalmazásán alapuló jogszabályokban előírt bizonylati rendet megsérti vagy könyvvezetési, beszámoló készítési kötelezettségét megszegi, és ezzel az adott üzleti évet érintően vagyoni helyzete áttekintését, illetve ellenőrzését megghiúsítja.

[43] A bűncselekmény tényállása kerettényállás, amelynek tényállási elemeit a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (továbbiakban: Szám. tv.) és a felhatalmazása alapján kiadott jogszabályok határozzák meg.

[44] A beszámolási kötelezettség azt jelenti, hogy a gazdálkodó a működéséről, vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetéről a naptári év könyveinek lezárását követően, a törvényben meghatározott könyvvezetéssel alátámasztott beszámolót köteles készíteni.

[45] A számvitel rendjének megsértése a törvényi tényállásban meghatározott eredmény bekövetkezésével válik befejezetté. A beszámolási rendszer egy-egy éves beszámolási időszakokra épül. Az üzleti év az az időtartam, amelyről a beszámolót kell készíteni. Az üzleti év időtartama – főszabályként – megegyezik a naptári évvel [Szám. tv. 11. § (1) bekezdés].

[46] A Számv. tv. a bizonylati elv és bizonylati fegyelem körében előírja, hogy minden gazdasági műveletről, eseményről, amely az eszközök forrásainak állományát vagy összetételét megváltoztatja, bizonylatot kell kiállítani (készíteni). A gazdasági műveletek (események) folyamatát tükröző összes bizonylat adatait a könyvviteli nyilvántartásokban rögzíteni kell [Szám. tv. 165. § (1) bekezdés].

[47] A könyvek üzleti év végi zárásához, a beszámoló elkészítéséhez, a mérleg tételeinek alátámasztásához olyan leltárt kell összeállítani, és e törvény előírásai szerint megőrizni, amely tételesen, ellenőrizhető módon tartalmazza a mérlegforduló napján meglévő eszközöket és forrásokat mennyiségben és értékben (Szám. tv. 69. §).

[48] Az irányadó tényállás az I. rendű terhelt védőjének érvelésével szemben egyértelműen tartalmazza, a kft.1-nél, illetve a kft.2-nél a 2013. év mérlegforduló napjára (2014. május 31.), valamint a felszámolások kezdő időpontját megelőző napra nem készült beszámoló, illetve leltár.

[49] Továbbmenően, a kft.2 esetében a bizonylati rend sérült, s ezzel, illetve a 2013. évre vonatkozó mérlegkészítési kötelezettség elmulasztásával a társaság vagyoni helyzetének áttekintése megghiúsult.

[50] A felidézettekből következően az I. rendű terhelt a jogszabályban előírt kötelezettségének nem tett eleget.

[51] Az I. rendű terhelt védője által e körben hivatkozott körülményeket a tényállás nem tartalmazza, az indítvány e tekintetben a felülvizsgálatban irányadó tényállás – a fent kifejtettek szerinti – tiltott támadását jelenti.

[52] Ekként a Kúria az I. rendű terhelt védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálva – miután nem észlelt más olyan eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles – a megtámadott határozatot a Be. 660. § (1) bekezdése szerinti tanácsülésen eljárva, a Be. 662. § (1) bekezdés alapján az I. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartotta.

IV.

[53] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 6. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

[54] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 652. § (7) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be. Az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja [Be. 656. § (4) bekezdés].

Budapest, 2024. július 2.

Dr. Bartkó Levente s.k. a tanács elnöke, Dr. Hornyák Szabolcs János s.k. előadó bíró, Molnár Ferencné dr. s.k. bíró, Dr. Idzigné dr. Novák Marianna Csilla s.k. bíró, Dr. Varga Eszter s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő

BÉ